C/2025/6258

2025.12.19.

**P10_TA(2025)0128**

# Végrehajtási jelentés a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről

**Az Európai Parlament 2025. június 18-i állásfoglalása a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról (2024/2085(INI))**

(C/2025/6258)

*Az Európai Parlament,*

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 175. cikkére,

— tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) (RRF-rendelet),

— tekintettel az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról szóló, 2023. február 27-i (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]) (REPowerEU rendelet),

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([3]) (a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),

— tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról szóló, 2024. február 29-i (EU, Euratom) 2024/765 tanácsi rendeletre ([4]) (a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet),

— tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére vonatkozó ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra ([5]) (a továbbiakban: az intézményközi megállapodás),

— tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([6]) (költségvetési rendelet),

— tekintettel a Bizottságnak a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról szóló, 2024. február 29-i (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([7]),

— tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([8]),

— tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról szóló, 2022. június 23-i állásfoglalására ([9]),

— tekintettel az „Iránymutatás a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről” című, 2024. július 22-i bizottsági közleményre ([10]),

— tekintettel a Bizottság „Az EU megerősítése ambiciózus reformok és beruházások révén” című, 2024. február 21-i közleményére (COM(2024)0082),

([1]) HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
([2]) HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.
([3]) HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([4]) HL L, 2024/765, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([5]) HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.
([6]) HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
([7]) HL L, 2024/795, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([8]) HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([9]) HL C 32., 2023.1.27., 42. o.
([10]) HL C, C/2024/4618, 2024.7.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4618/oj.

— tekintettel a Bizottságnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról szóló harmadik, 2024. október 10-i éves jelentésére (COM(2024)0474),

— tekintettel a Számvevőszék 2023-as pénzügyi év költségvetésének végrehajtásáról szóló, 2024. október 10-i éves jelentésére, az intézmények válaszaival együtt,

— tekintettel a Számvevőszék „A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak felhasználása – Továbbra is késedelmek és kockázatok tapasztalhatók az intézkedések befejezése és ezáltal az eszköz célkitűzéseinek elérése tekintetében" című, 2024. szeptember 2-i 13/2024. sz. különjelentésére, a „Zöld átállás – Nem egyértelmű a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájárulása" című, 2024. szeptember 11-i 14/2024. sz. különjelentésére, valamint „Az uniós költségvetés és a kettős finanszírozás – Alapvető elemek hiányoznak a kontrollrendszerekből, hogy enyhíteni lehessen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) költségfüggetlen finanszírozási modelljéből eredő megnövekedett kockázatot" című, 2024. október 21-i 22/2024. sz. különjelentésére,

— tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz félidős értékelését alátámasztó, 2023. decemberi tanulmányra,

— tekintettel az Európai Ügyészség 2024. évi éves jelentésére, amelyet 2025. március 3-án tettek közzé,

— tekintettel Mario Draghi „Az európai versenyképesség jövője" című, 2024. szeptemberi jelentésére (a továbbiakban: Draghi-jelentés),

— tekintettel a Régiók Bizottságának a Covid utáni európai helyreállítási terv (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) félidős értékeléséről szóló, 2024. október 8-i véleményére ([11]),

— tekintettel a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán (a továbbiakban: az RRF eredménytáblája) közzétett információkra,

— tekintettel a NextGenerationEU zöldkötvényre vonatkozó 2024. évi allokációs és hatásvizsgálati jelentésről szóló, 2024. november 20-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2024)0275),

— tekintettel az RRF végrehajtásával kapcsolatos házon belüli kutatására, mélyreható elemzésére és tájékoztatóira ([12]),

— tekintettel a magyarországi helyzetről és a befagyasztott uniós pénzeszközökről szóló, 2024. január 18-i állásfoglalására ([13]),

— tekintettel eljárási szabályzatának 55. cikkére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002. december 12-i ülésén hozott, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozatának 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottság és a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Bizottság és a Gazdasági és Monetáris Bizottság által az eljárási szabályzat 59. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,

— tekintettel a Költségvetési Bizottság és a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A10-0098/2025),

A. mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: RRF) azzal a céllal hozták létre, hogy az európai gazdaságokat és társadalmakat fenntarthatóbbá, reziliensebbé és felkészültebbé tegye a 2019. és 2022. évi példátlan válságok fényében azáltal, hogy támogatja a tagállamokat a stratégiai beruházások finanszírozásában és a reformok végrehajtásában;

B. mivel az RRF keretében végrehajtott reformok és beruházások erősítik az Unió rezilienciáját, és csökkentik függőségét azzal, hogy diverzifikálják a kulcsfontosságú ellátási láncokat, és ezáltal megerősítik az Unió stratégiai autonómiáját; mivel az RRF keretében végrehajtott reformok és beruházások európai hozzáadott értéket is teremtenek;

C. mivel az RRF, csakúgy, valamint más uniós alapok, például a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz segített megvédeni a munkaerőpiacokat annak veszélyétől, hogy a világjárvány és az energiaválság kettős gazdasági sokkja hosszú távú károkat okozzon bennük;

([11]) HL C, C/2024/7057, 2024.12.4., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.
([12]) Európai Parlament, Think Tank https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01/07/2019&endDate=&sort=RELEVANCE.
([13]) HL C, C/2024/5742, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

D. mivel az RRF kiadásai kívül esnek a többéves pénzügyi keret felső határain, és a hitelfelvételből származó bevételek külső címzett bevételnek minősülnek; mivel a Parlament sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ezek nem képezik a költségvetési eljárás részét; mivel a költségvetési rendelet átláthatósági elve alapján a polgároknak tudniuk kell, hogy az EU hogyan és milyen célra költi el a forrásokat;

E. mivel nem történt előrelépés az új uniós saját források bevezetése terén, és mivel biztosítani kell az EU visszafizetési tervének fenntarthatóságát, a visszafizetési kötelezettségek teljesítéséhez elengedhetetlen egy világos és megbízható hosszú távú finanszírozási stratégia, anélkül, hogy az EU költségvetésében olyan nehéz kompromisszumokat kellene kötni, amelyek alááshatják a jövőbeli beruházásokat és politikai prioritásokat; mivel további megbeszélésekre és konkrét pénzügyi megoldásokra lesz szükség az uniós adósság-visszafizetési terv hosszú távú életképességének biztosításához;

F. mivel a Next Generation EU (a továbbiakban NGEU) hitelfelvételi költségeit az uniós költségvetésnek kell viselnie, és a tényleges költségek a magas kamatlábak miatt messze meghaladják a 2020-as előrejelzéseket; mivel az NGEU tőke- és kamatfizetéseinek összköltsége az előrejelzések szerint 2028-tól évente mintegy 25–30 milliárd EUR lesz, ami a 2025. évi éves költségvetés 15–20%-ával egyenértékű; mivel a Parlament ragaszkodott ahhoz, hogy a refinanszírozási költségeket a többéves pénzügyi keret felső határait meghaladóan kell beépíteni a költségvetésbe; mivel a többéves pénzügyi keret 2024. évi felülvizsgálata során egy új, speciális EURI-eszközt is magában foglaló, háromszintes többlépcsős mechanizmust vezettek be az NGEU hitelfelvételéből eredő jelentős költségtúllépések fedezésére, amelyek a piaci feltételekben bekövetkezett jelentős változásokkal vannak összefüggésben; mivel a 2025. évi költségvetési eljárás során megállapodás született egy évi 50–50%-os költségmegosztásról, vagyis hogy a túllépési költségeket egyenlő arányban finanszírozzák az EURI-eszköz visszavont kötelezettségvállalási komponenséből és a Rugalmassági Eszközből;

G. mivel az RRF finanszírozására kibocsátott kötvényeket úgy kell visszafizetni, hogy az biztosítsa a kötelezettségek folyamatos és kiszámítható csökkentését legkésőbb 2058-ig; mivel a Tanácsnak még el kell fogadnia a Bizottság által javasolt új saját források kiigazított kosarát, ami aggályokat vet fel az NGEU keretében vállalt adósság visszafizetésének életképességével kapcsolatban;

H. mivel a szociális dimenzió kiemelt helyet foglal el az RRF-ben, hogy hozzájáruljon a felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergenciához, helyreállítsa és előmozdítsa a fenntartható növekedést, és előmozdítsa a magas színvonalú munkahelyek létrehozását;

I. mivel az RRF-nek hozzá kell járulnia olyan intézkedések finanszírozásához, amelyek célja többek között a tagállamok éghajlati katasztrófákkal szembeni rezilienciájának megerősítése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás előmozdítása; mivel a tagállamoknak megfelelő hatásvizsgálatokat kell végezniük az intézkedésekre vonatkozóan, és meg kell osztaniuk a jelentős károkozás elkerülését célzó elv végrehajtásával kapcsolatos bevált gyakorlatokat;

J. mivel az RRF fontos szerepet játszik a fenntartható mobilitásra, az intelligens közlekedési infrastruktúrára, az alternatív üzemanyagokra és a digitális mobilitási megoldásokra irányuló beruházások és reformok támogatásában, ezáltal Unió-szerte javítva a konnektivitást és a hatékonyságot; mivel sajnálatos, hogy a határokon átnyúló és több országra kiterjedő projektek ösztönzése ellenére csak néhány tagállam döntött úgy, hogy az RRF-et európai folyosók fejlesztését célzó – különösen a nagy sebességű vasúti és vízi infrastruktúrába történő – beruházások támogatására használja fel; mivel kulcsfontosságú a közlekedési infrastruktúrába történő beruházások növelése, különösen a rosszul ellátott régiókban a konnektivitás javítása, a regionális kohézió támogatása és a zöld átálláshoz való hozzájárulás érdekében;

K. mivel 2024. december 31-ig a tagállamok 95 kifizetési kérelmet nyújtottak be, és az RRF-ből származó kifizetések – beleértve az előfinanszírozást is – a vissza nem térítendő támogatások esetében elérték a 197,46 milliárd EUR-t (a teljes támogatási keret 55 %-a), a hitelek esetében pedig a 108,68 milliárd EUR-t (a teljes hitelkeret 37 %-a); mivel három tagállam már az ötödik kifizetését is megkapta, míg egy tagállam még egyáltalán nem részesült finanszírozásban az RRF-ből; mivel valamennyi tagállam legalább egyszer felülvizsgálta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét; mivel a mérföldkövek és célok 28 %-a kielégítően teljesült, és a Bizottság élt a kifizetések részleges felfüggesztésének lehetőségével, amennyiben a kifizetési kérelemhez kapcsolódó egyes mérföldkövek és célok nem teljesültek kielégítően; mivel a tervezett reformok és beruházások végrehajtásának késedelme – különösen a szociális infrastruktúra és a közszolgáltatások terén – a rendelkezésre álló források nem teljes körű felhasználásához vezethet, ezáltal csökkentve a gazdasági növekedésre, a foglalkoztatásra és a társadalmi kohézióra gyakorolt várható hatást;

L. mivel a Számvevőszék rámutatott az RRF számos hiányosságára, különösen annak kialakításával, átláthatóságával és jelentéstételi rendszerével, a kettős finanszírozás kockázatával és a kettős átállást célzó intézkedések végrehajtásával kapcsolatban;

M. mivel a Számvevőszék álláspontja szerint a teljesítmény abban nyilvánul meg, hogy egy uniós finanszírozású fellépés, projekt vagy program milyen mértékben érte el célkitűzéseit, és milyen ár-érték arányt biztosít; mivel továbbá a költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás önmagában nem képez teljesítményalapú eszközt;

N. mivel a megbízható ellenőrzési és kontrollrendszerek elengedhetetlenek az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez az RRF teljes életciklusa során; mivel az RRF-ből bármilyen kifizetésre csak a széles körben „szupermérföldkövekként" emlegetett – különösen a jogállamisággal kapcsolatos – mérföldkövek teljesítését követően kerülhetett sor;

O. mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet az RRF „teljesítményalapú jellegére" hivatkozik, ám nem határozza meg a teljesítmény fogalmát; mivel az RRF teljesítményének a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveihez kellene kapcsolódnia, és azt kellene mérnie, hogy egy uniós finanszírozású fellépés, projekt vagy program mennyire érte el célkitűzéseit, és mennyire nyújtott értéket a pénzért cserébe;

P. mivel az RRF végrehajtásának demokratikus ellenőrzése és parlamenti ellenőrzése csak akkor valósulhat meg, ha a Parlamentet valamennyi szakaszba teljes körűen bevonják, és valamennyi ajánlását figyelembe veszik;

Q. mivel a Bizottságnak 2028. december 31-ig független utólagos értékelő jelentést kell készítenie az RRF végrehajtásáról, amely magában foglalja a következők értékelését: a célkitűzések megvalósulásának mértéke; a források felhasználásának hatékonysága; az európai hozzáadott érték; ezek mellett magában foglalja az RRF globális értékelését, és információkat tartalmaz annak hosszú távú hatásáról;

R. mivel e jelentés célja az RRF végrehajtásának nyomon követése az EP RRF-rendeletben meghatározott szerepével összhangban, rámutatva az RRF előnyeire és hiányosságaira, ugyanakkor levonva végrehajtásának tanulságait;

***Európa társadalmi és gazdasági rezilienciájának megerősítése***

1. kiemeli, hogy az RRF egy teljesen újszerű szolidaritási eszköz, amelyet két példa nélküli válság nyomán, 2026-ig szóló időtávra hoztak létre, az NGEU eszköz sarokköveként; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy figyelembe vegyék a végrehajtása során levont tanulságokat a következő többéves pénzügyi keret számára, többek között az átláthatóság, a jelentéstétel és az elérendő eredmények koherens mérése tekintetében; kiemeli, hogy az RRF stabilizáló hatású a tagállamok számára a jelenlegi nagy gazdasági bizonytalanság idején, mivel enyhíti a negatív gazdasági és társadalmi következményeket, és támogatja a kormányokat azáltal, hogy hozzájárul a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, előmozdítja a gazdasági kilábalást és a versenyképességet, fokozza a rezilienciát és az innovációt, és támogatja a zöld és digitális átállást;

2. kiemeli az RRF fontos szerepét a belső piac széttöredezettségének és a makrogazdasági eltérések további elmélyülésének megelőzésében, a társadalmi és területi kohézió makrogazdasági stabilizáció révén történő előmozdításában, valamint a pénzügyi piacok megnyugtatásában a befektetői bizalom turbulens időkben való javítása révén, ezáltal csökkentve a hozamkülönbözeteket;

3. üdvözli, hogy az RRF egy egyszeri eszköz, amely tágította a költségvetési mozgásteret, és ezzel megelőzhetővé tette, hogy a különböző költségvetési mozgástérrel rendelkező tagállamok között további jelentős gazdasági és társadalmi különbségek alakuljanak ki; kiemeli a Bizottság azon megállapítását, hogy az RRF Unió-szerte a beruházások tartós növekedéséhez vezetett, és hogy a Bizottság arra számít, hogy 2026 után is tartós hatást fog gyakorolni az EU-ban, a más uniós alapokkal való szinergiáinak köszönhetően; aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy az RRF 2026-os lejárata a közös európai prioritásokba történő közberuházások jelentős visszaesésének jelentős kockázatát hordozza magában;

4. emlékeztet arra, hogy a többéves pénzügyi keret és az RRF együttesen közel 2 billió EUR-t biztosított a 2021–2027 közötti időszakra, ugyanakkor rámutat, hogy a magas inflációs ráta és ezzel összefüggésben az áruk és szolgáltatások költségeinek növekedése csökkentették az európai kiadások nominális értéken elfogadott aktuális értékét;

5. tudomásul veszi a Bizottság 2024. évi előrejelzését arra vonatkozóan, hogy az NGEU mennyivel növelheti 2026-ig az EU reál bruttó hazai termékét (GDP), mely előrejelzés a maga 1,4 %-ával jelentősen alacsonyabb, mint a 2020. évi szimulációja során előrejelzett 2,3 % – aminek okai részben a kedvezőtlen gazdasági és geopolitikai feltételekben keresendők –, valamint tudomásul veszi azt a becslést, mely szerint az NGEU az uniós foglalkoztatás jelentős – akár 0,8 %-os –, rövid távú növekedését eredményezheti; tudomásul veszi, hogy az RRF GDP-re gyakorolt hosszú távú előnyei valószínűleg három-hatszoros mértékben meghaladják majd a költségvetési kötelezettségvállalásokat, ennek mértéke az eszköz keretében végrehajtott beruházások termelékenységi hatásaitól és a reformok és beruházások körültekintő végrehajtásától függ;

6. kiemeli, hogy nehéz számszerűsíteni az RRF pontos társadalmi és gazdasági hatását, mivel a reformok és beruházások hatásai csak később mutatkoznak meg egyértelműen; hangsúlyozza, hogy további független értékelésekre van szükség a reformok és beruházások tényleges hatásának felmérése és az alapul szolgáló módszertan további javítása érdekében; tudomásul veszi a Bizottság azon megállapítását, hogy az állami beruházások 2019 és 2025 közötti várható növekedésének mintegy fele az uniós költségvetésből, különösen a RRF-ből finanszírozott beruházásokhoz kapcsolódik, de megjegyzi, hogy egyes beruházások még nem váltottak ki mérhető hatást;

7. megállapítja, hogy az RRF ösztönözte az európai szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlásokban foglalt egyes reformok végrehajtását azáltal, hogy e reformokat beemelte a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe; hangsúlyozza, hogy minőségi előrelépés történt az RRF végrehajtásának nyomon követése terén; emlékeztet arra, hogy az RRF eredménytábláját használják a mérföldkövek és célok elérése, valamint a horizontális elveknek való megfelelés nyomon követésére, különös tekintettel a hat pillérre, melyek a zöld átállás, a digitális átalakulás, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés (beleértve a gazdasági kohéziót, a munkahelyeket, a termelékenységet, a versenyképességet, a kutatást, a fejlesztést és az innovációt, valamint az erős kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) magában foglaló, jól működő belső piacot), a társadalmi és területi kohézió, az egészségügy, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia, többek között azzal a céllal, hogy növekedjen a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség, valamint megerősítsék a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra vonatkozó szakpolitikákat, például az oktatást és készségfejlesztést; kiemeli, hogy az európai szemeszter keretében megfogalmazott országspecifikus ajánlások végrehajtásának szintje általánosságban továbbra is alacsony mértékű, sőt további csökkenést mutat;

8. kiemeli, hogy az új gazdasági kormányzási keretben a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformoknak és beruházásoknak összhangban kell lenniük az RRF működési időszakában jóváhagyott nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt kötelezettségvállalásokkal és a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti partnerségi megállapodással ([14]); megjegyzi, hogy az az öt tagállam, amely 2024. december 31-ig kérte a kiigazítási időszak meghosszabbítását, a kérelem indokolásában részben az RRF keretében már jóváhagyott reformokra és beruházásokra hivatkozott; tudomásul veszi, hogy a legtöbb tagállam tájékoztatást nyújtott arról, hogy a középtávú költségvetési-strukturális tervekben felsorolt reformok és beruházások kapcsolódnak-e az RRF-hez;

9. üdvözli, hogy az RRF mind reformokhoz, mind beruházásokhoz nyújt támogatást a tagállamoknak, ugyanakkor aggodalommal jegyzi meg, hogy az RRF lejártáig rendelkezésre álló szűk időkeret kihívást jelent olyan kiemelt reformok és a nagyszabású beruházások befejezése szempontjából, amelyek lezárását az RRF utolsó szakaszára ütemezték, valamint a mérföldkövek és célok még függőben lévő 70 %-ának időben történő teljesítése szempontjából;

10. emlékeztet arra, hogy az RRF kiadásai – a kellően indokolt esetek kivételével – nem helyettesíthetik az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadásokat, és tiszteletben kell tartaniuk az uniós finanszírozás addicionalitásának elvét; kitart amellett, hogy azon elv szigorú, fenntartható és ellenőrizhető érvényesítése, hogy a nem ismétlődő költségeket finanszírozzák, valamint hogy a finanszírozást világosan meghatározott európai célkitűzésekre irányuló reformokra és beruházásokra fordítsák, kiemelt fontossággal bír az addicionalitás és a további európai források hosszú távú hatásának biztosítása szempontjából; emlékeztet arra, hogy ezen elvekhez ragaszkodni kell, és nem szabad hagyni, hogy az RRF vagy más ideiglenes eszközök kiszorítsák a kohéziós politikát vagy annak helyébe lépjenek, mivel a kohéziós politika továbbra is alapvető fontosságú a hosszú távú, fenntartható területi kohézió és konvergencia szempontjából;

11. kiemeli, hogy az RRF végrehajtásának előtérbe helyezése, az adminisztratív kapacitás számos tagállamban tapasztalható szűkössége és a globális ellátási láncokat érintő kihívások hozzájárultak a kohéziós politika késedelmes végrehajtásához; ezzel összefüggésben kéri a Bizottságtól annak átfogó értékelését, hogy az RRF milyen hatást gyakorolt az egyéb pénzügyi eszközökre és a közberuházásokra, a technikai támogatásra, valamint a tagállamok adminisztratív kapacitásaira és felvevőképességére;

12. emlékeztet arra, hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújára válaszul a REPowerEU felülvizsgálata hozzájárul Európa energiabiztonságához azáltal, hogy csökkenti a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét, diverzifikálja energiaellátását, befektet az európai erőforrásokba és infrastruktúránkba, kezeli az energiaszegénységet és beruház az energiamegtakarításba és energiahatékonyságba valamennyi ágazatban, ideértve a közlekedést is; hangsúlyozza, hogy a REPowerEU-n keresztül 2023-ban további 20 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatást

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

bocsátottak rendelkezésre: 8 milliárd EUR-t a kibocsátáskereskedelmi rendszer kibocsátási egységeinek előreütemezéséből és 12 milliárd EUR-t az Innovációs Alapból; kiemeli a Parlament által a tárgyalások során elért sikereket, különösen az Innovációs Alap feltöltésére vonatkozó rendelkezésekkel, a határokon átnyúló projektek 30 %-os finanszírozási céljával, a beruházásoknak a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, kkv-k és mikrovállalkozások energiaszegénységének kezelésére történő összpontosításával, a 2014–2020-as többéves pénzügyi keret fel nem használt kohéziós forrásainak és a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret nemzeti előirányzatai akár 7,5 %-ának rugalmas felhasználásával kapcsolatban;

13. emlékeztet arra a felhívására, hogy az RRF beavatkozásait az európai hozzáadott értékkel rendelkező intézkedésekre összpontosítsák, és ezért sajnálatát fejezi ki az életképes, határokon átnyúló vagy több országra kiterjedő intézkedések – köztük a TEN-T hálózat befejezéséhez szükséges, nagy sebességű vasútra és a kettős felhasználású, fenntartható mobilitási infrastrukturára irányuló projektek – hiánya és a finanszírozás állami szintre való visszahelyezésének kapcsolódó kockázata miatt; megjegyzi, hogy az RRF célkitűzéseinek széles hatóköre hozzájárult ehhez, mivel lehetővé tette nemzeti fókuszú projektek széles körének az RRF hatáskörébe történő beemelését;

14. kiemeli az RRF-rendelet 27. cikkének a REPowerEU révén történő módosítását, amely jelentősen megerősítette az RRF határokon átnyúló és több országra kiterjedő dimenzióit azáltal, hogy arra ösztönözte a tagállamokat, hogy módosítsák nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket a REPowerEU-fejezetek beillesztése révén, beleértve az ilyen intézkedésekre vonatkozó legalább 30 %-os kiadási célt az EU energetikai autonómiájának garantálása érdekében; aggodalmát fejezi ki a Bizottság által elfogadott tág értelmezés miatt, amely lehetővé teszi, hogy a (nemzeti) energiakereslet bármilyen csökkentése esetén hivatkozni lehessen a határokon átnyúló vagy több országra kiterjedő jellegre;

15. üdvözli annak lehetőségét, hogy az RRF-ből származó finanszírozást a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) célkitűzéseihez való hozzájárulásra használják fel azáltal, hogy támogatják az Eu-ban a kritikus technológiákba történő beruházásokat az Unió ipari versenyképességének fokozása érdekében; megjegyzi, hogy eddig egyetlen tagállam sem élt azzal a lehetőséggel, hogy nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe az InvestEU tagállami komponensén keresztül további készpénz-hozzájárulást biztosítson a STEP-célkitűzésekhez; emlékeztet arra, hogy a tagállamok e tekintetben továbbra is módosíthatják nemzeti terveiket; elvárja, hogy a felülvizsgálati folyamatok hatékonyak, észszerűek és egyszerűek legyenek, különös tekintettel a 2026-os végső határidőre, a jelenlegi geopolitikai helyzetre és az európai védelmi képességekbe való beruházás szükségességére;

16. emlékeztet a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazására az RRF által támogatott valamennyi reform és beruházás esetében, a REPowerEU keretében az azonnali ellátásbiztonsági szükségletek kielégítéséhez szükséges energetikai infrastruktúrára és létesítményekre vonatkozó célzott eltéréssel; ösztönzi a Bizottságot, hogy értékelje a jelentős károkozás elkerülését célzó elv egységesebb értelmezésének megvalósíthatóságát az RRF és a fenntartható tevékenységekre vonatkozó uniós taxonómia között, figyelembe véve ugyanakkor az RRF mint közkiadási program sajátosságait;

***Az RRF pénzügyi vonatkozásai***

17. hangsúlyozza, hogy az RRF az első fő teljesítményalapú eszköz uniós szinten, amely kizárólag költségfüggetlen finanszírozáson alapul; emlékeztet arra, hogy az RRF-rendelet 8. cikke előírja, hogy az RRF-et a Bizottságnak közvetlen irányítással kell végrehajtania az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott megfelelő szabályokkal, különösen a költségvetési rendelettel és a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelettel összhangban; sajnálja, hogy a Tanács nem járult hozzá ahhoz, hogy a költségvetési rendeletbe konkrét szabályokat illesszenek be e teljesítési modell kockázatainak, például a kettős finanszírozásnak a kezelésére; úgy véli, hogy a költségvetési rendelet szabályait teljes mértékben alkalmazni kell a költségfüggetlen finanszírozáson alapuló jövőbeli eszközökre, többek között a bírságok, büntetések és szankciók tekintetében;

18. megjegyzi, hogy csak 13 tagállam kért hitelt, és hogy a rendelkezésre álló 385,8 milliárd EUR-ból 92 milliárd EUR felhasználatlan marad, mivel ezt az összeget a 2023. december 31-i határidőig nem kötötték le; tudomásul veszi, hogy a hitelek vonzóak voltak azon tagállamok számára, amelyek magasabb hitelfelvételi költségekkel szembesültek a pénzügyi piacokon, vagy amelyek az RRF vissza nem térítendő támogatásainak csökkentését kívánták kompenzálni; rámutat, hogy egyes tagállamok korlátozott mértékben használtak fel az RRF keretében nyújtott hiteleket, vagy erős költségvetési pozíciójuk, vagy adminisztratív megfontolások miatt; felszólítja a Bizottságot, hogy elemezze az egyes tagállamokban tapasztalható alacsony felhasználás okait, és a jövőbeli uniós pénzügyi eszközök kialakításakor vegye figyelembe ezeket a megállapításokat; aggodalommal jegyzi meg, hogy nem hirdették kellő hatékonysággal a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtására szolgáló nemzeti pénzügyi eszközöket, így a potenciális kedvezményezettek egy része nem tudott azokról, és kihasználtságuk korlátozott maradt; úgy véli, hogy a szűkös állami költségvetések és a sürgető uniós stratégiai prioritások fényében politikai vitát kell lefolytatni a fel nem használt források felhasználásáról; kéri annak értékelését, hogy az RRF fel nem használt forrásait hogyan és milyen feltételek mellett lehetne átirányítani Európa versenyképességének, rezilienciájának, védelmének, valamint társadalmi, gazdasági és területi kohéziójának fellendítésére, különösen a digitális és zöld technológiákba történő beruházások révén, amelyek igazodnak az RRF eredeti céljához;

19. emlékeztet arra a jogi kötelezettségre, hogy legkésőbb 2058. december 31-ig biztosítani kell az NGEU kiadásainak teljes visszafizetését; emlékezteti a Tanácsot és a Bizottságot a 2020-ban kötött intézményközi megállapodás szerinti azon jogi kötelezettségvállalásukra, hogy életképes utat biztosítanak az NGEU keretében keletkezett adósság refinanszírozásához, többek között a 2021 után bevezetett új saját forrásokból származó kielégítő bevételek révén, a többéves pénzügyi keret szerinti programkiadások vagy beruházási eszközök indokolatlan csökkentése nélkül; sajnálja, hogy e tekintetben nem történt előrelépés, ami aggályokat vet fel az NGEU keretében keletkezett adósság visszafizetésének életképességével kapcsolatban, és sürgeti a Tanácsot, hogy haladéktalanul és sürgősséggel fogadjon el új saját forrásokat; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy folytassa az intézményközi megállapodásban meghatározottakon túlmutató és az uniós szakpolitikákhoz kapcsolódó további valódi, új, saját források azonosítására irányuló erőfeszítéseit az új prioritások finanszírozásához és az NGEU adósságának visszafizetéséhez kapcsolódó magas kiadási igények fedezése érdekében;

20. aggodalommal hivatkozik a Bizottság azon becslésére, mely szerint az NGEU tőke- és kamatfizetéseinek összköltsége 2028-tól évente mintegy 25–30 milliárd EUR lesz, ami a 2025. évi éves költségvetés 15–20%-ával egyenértékű; emlékeztet arra, hogy az utolsó három költségvetési eljárás során speciális eszközöket kellett igénybe venni az EURI-eszközök költségeinek fedezésére; kiemeli, hogy a finanszírozási költségek jelentős növekedése nyomást gyakorol a jövőbeli uniós költségvetésre, és korlátozza a jövőbeli kihívásokra való reagálási képességet;

21. tudomásul veszi a Bizottság azon célját, hogy az NGEU költségeinek akár 30 %-át zöldkötvények kibocsátásával finanszírozza; megjegyzi, hogy 2024. december 31-ig a Bizottság 68,2 milliárd EUR összegben bocsátott ki európai zöldkötvényt;

***A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek kialakítása és végrehajtása***

22. megjegyzi, hogy 2024. december 31-ig az RRF rendelkezésre álló forrásainak 47 %-át folyósították, ennek 55 %-át vissza nem térítendő támogatások, 37 %-át pedig hitelek formájában, ami azt jelenti, hogy a tervezett intézkedések nagy részét 2025–2026-ban kell végrehajtani; aggodalmát fejezi ki azonban a Számvevőszék azon megállapítása miatt, hogy 2023 októberéig az érintett 22 tagállamból 15-ben a folyósított forrásoknak csak 50 %-a jutott el a végső kedvezményezettekhez; felszólítja a Bizottságot, hogy az RRF-hez hasonló jövőbeli teljesítményalapú eszközök működésének javítása érdekében kellően vegye figyelembe a Számvevőszék ajánlásait, különösen egy célzottabb többéves pénzügyi kerettel összefüggésben;

23. üdvözli, hogy valamennyi tagállam túlteljesítette a zöld átállásra (37 %) és a digitális átállásra (20 %) vonatkozó célokat, és az RRF éghajlat-politikai és digitális célkitűzéseire fordított átlagos kiadások összességében 42 %-ot, illetve 26 %-ot tettek ki; megjegyzi, hogy a Számvevőszék kételyeit fejezte ki az RRF keretében végrehajtott intézkedések zöld átálláshoz való hozzájárulása kapcsán, és javasolta az éghajlathoz kapcsolódó intézkedések hatásának becsléséhez használt módszerek javítását; kiemeli, hogy ugyanazok a módszertani hiányosságok az RRF valamennyi pillérében tetten érhetők;

24. megjegyzi, hogy az RRF látható eredményeket hozhat a szociális célkitűzések terén, amelyekre a tagállamok mintegy 163 milliárd EUR-t terveznek elkölteni; hangsúlyozza, hogy ezeknek a kiadásoknak eredményorientáltnak kell lenniük, és mérhető gazdasági és/vagy társadalmi előnyöket kell biztosítaniuk; hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani a vidéki és peremterületek, a legkülső régiók, valamint az elszigetelt és távoli területek fejlesztésére, továbbá a megfizethető lakhatásra, a szociális védelemre és a kiszolgáltatott csoportok integrációjára, valamint a fiatalok foglalkoztatására irányuló beruházásokat, mivel e területeken a kiadások üteme elmarad a tervezettől; kéri, hogy a Bizottság végezze el a tagállamok által az RRF keretében végrehajtott, oktatással és fiatalokkal kapcsolatos projektek és reformok mélyreható értékelését az RRF eredménytáblája szerint; sajnálatát fejezi ki az egészségügyi célkitűzések egyes tagállamokban tapasztalt késedelmes végrehajtása miatt, mivel az eszköznek javítania kellene az egészségügyi rendszerek és a kulcsfontosságú szociális infrastrukturális beruházások, többek között a kisgyermekkori nevelési és gondozási létesítmények hozzáférhetőségét és kapacitását is; hangsúlyozza, hogy ezek a késedelmek, amelyek egyes esetekben a költségvetési prioritások eltolódásával és a felülvizsgált nemzeti végrehajtási határidőkkel függenek össze, aláásható az RRF társadalmi kohéziós célkitűzéseinek elérését;

25. megismétli tárgyalási álláspontját, amely szerint az oktatásra (10 %) és a kulturális tevékenységekre (2 %) vonatkozó célokat kell beilleszteni; ösztönzi a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy ezeket a célokat tekintse referenciaértéknek, amikor az RRF eredménytáblája révén értékeli a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben vázolt oktatáspolitikát;

26. megállapítja, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek nagy többsége tartalmaz egy külön szakaszt, amely bemutatja, hogy a terv miként kezeli a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos aggályokat és kihívásokat; aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy egyes nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek nem tartalmaznak magyarázatot arra vonatkozóan, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő intézkedések várhatóan hogyan járulnak hozzá a nemek közötti egyenlőséghez és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőséghez, és felhívja az érintett tagállamokat, hogy haladéktalanul egészítsék ki ezeket a magyarázatokat;

27. hangsúlyozza a munkaerőpiac széttöredezettségére, a minőségi munkakörülmények előmozdítására, a bérszintbeli egyenlőtlenségek kezelésére, a tisztességes életkörülmények biztosítására, valamint a szociális párbeszéd, a szociális védelem és a szociális gazdaság megerősítésére összpontosító reformok fontosságát;

28. megjegyzi, hogy az RRF kézzelfogható hatással lehet a digitális átalakulás célkitűzésére, mivel 166 milliárd EUR-t különít el az arra vonatkozó tervekre; üdvözli az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés pillérében tett hozzájárulásokat, különösen a versenyképesség és a kkv-k támogatása terén; megjegyzi, hogy fel kell gyorsítani a transznacionális együttműködésbe, az innovatív projektekkel rendelkező versenyképes vállalkozások támogatásába, valamint az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést szolgáló szabályozási változtatásokba történő beruházásokat, amelyek a vártnál lassabban haladnak;

29. hangsúlyozza, hogy az uniós beruházások sikere a jól működő tőkepiacoktól függ; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a pénzeszközök hatékonyabb és időben történő folyósítását, különösen a kkv-k és a fiatal vállalkozók számára, és a hozzáférhetőség javítása érdekében egyszerűsítsék a kérelmezési eljárásokat, továbbá hozzanak konkrét intézkedéseket annak érdekében, hogy célzott támogatást nyújtsanak számukra ahhoz, hogy jelentősebb szerepet játszhassanak az intelligens és inkluzív növekedés folyamatában;

30. aggódik amiatt, hogy a mérföldkövek és célok elérése elmarad a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meghatározott indikatív ütemtervtől, és hogy az előrehaladás üteme tagállamonként eltérő; sajnálatát fejezi ki a mérföldkövek és célok teljesítése és a projektek végrehajtása közötti időeltolódás miatt; kiemeli, hogy az RRF hosszú és rövid távon csak akkor tudja kibontakoztatni a benne rejlő lehetőségeket, ha a reform- és befektetési komponenseket megfelelően végrehajtják; üdvözli, hogy a lassú indulást követően az RRF végrehajtása 2023 második fele óta felgyorsult, de továbbra is fennállnak jelentős, a reformokat és beruházásokat hátráltató késedelmek, amelyeket különböző okokra vezettek vissza, többek között a REPowerEU integrációjához kapcsolódó felülvizsgálatokra, a növekvő inflációra, a tagállamok – különösen a kisebb tagállamok – adminisztratív kapacitásainak elégtelenségére, az RRF konkrét végrehajtási szabályaival kapcsolatos bizonytalanságokra, a magas energiaköltségekre, az ellátási hiányra és az intézkedések végrehajtásához szükséges idő alulbecslésére; megjegyzi, hogy az, hogy egyes kormányok 2026-ra halasztották a kiemelt végrehajtási határidőket, aggályokat vet fel azzal kapcsolatban, hogy egyes tagállamok képesek-e teljes mértékben felhasználni a kiutalt forrásokat az RRF időkeretén belül; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy reális és hatékony végrehajtási ütemtervet tartsanak fenn, hogy megelőzzék a befejezetlen projektek és a strukturális fejlesztések elszalasztott lehetőségeinek kockázatát; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy sürgősen kezeljék a szűk adminisztratív keresztmetszeteket;

31. emlékeztet az RRF-rendelet módosítására, amelynek keretében abba beillesztették a REPowerEU-ról szóló fejezetet; hangsúlyozza a REPowerEU-fejezetek fontosságát a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben, felhívja a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként az előrehaladott állapotban lévő projekteket, gyorsabban hajtsák végre nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, mind a reformok, mind a beruházások tekintetében, és a geopolitikai eseményekből eredő kihívásokra való reagálás és az aktuális helyi realitások kezelése érdekében szükség esetén igazítsák ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célkitűzéseivel összhangban anélkül, hogy aláásnák a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek általános egyensúlyát és ambíciószintjét;

32. kiemeli, hogy az RRF segíthetett volna enyhíteni az uniós szinten kibontakozó jelenlegi lakhatási válság hatásait; sajnálja, hogy egyes tagállamok nem éltek ezzel a lehetőséggel, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok felgyorsítsák a lakhatás rendelkezésre állására és megfizethetőségére irányuló beruházásokat;

33. kiemeli a „szupermérföldkövek” szerepét az EU pénzügyi érdekeinek a jogállamisági hiányosságokkal szembeni védelmében, valamint az RRF-rendelet 22. cikke szerinti követelmények teljes körű végrehajtásának biztosításában; üdvözli, hogy egy kivételével valamennyi tagállam kielégítően teljesítette a „szupermérföldköveket”; emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak vissza kell fizettetnie minden olyan előfinanszírozást, amelyet az RRF lejártáig nem nettósítottak a rendszeres kifizetési kérelmekből;

34. megjegyzi, hogy az RRF magas adminisztratív terhet jelent és bonyolult; hangsúlyozza, hogy nemzeti szinten jelentős erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy az RRF-et és a strukturális alapokat párhuzamosan végrehajtsák; megjegyzi, hogy 2021 és 2024 között a keresletvezérelt Technikai Támogatási Eszköz több mint 500, az RRF-fel kapcsolatos reformot támogatott a tagállamokban, amelyek közvetlenül vagy közvetve a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előkészítéséhez, módosításához, felülvizsgálatához és végrehajtásához kapcsolódtak; tudomásul veszi a Bizottság 2024. júliusi iránymutatását, amely egyszerűsítéseket és pontosításokat tartalmaz az RRF végrehajtásának észszerűsítése érdekében, de elvárja a Bizottságtól, hogy gyorsan tegyen eleget az adminisztratív terhek 25 %-os csökkentésére tett ígéretének; sürgeti a Bizottságot, hogy nyújtson egyértelmű és célzott technikai támogatást a tagállamoknak, lehetővé téve számukra, hogy hatékony adminisztratív kapacitást alakítsanak ki a mérföldkövek és célok végrehajtásához; felhívja a Bizottságot, hogy csökkentse a magasabb értékű szerződésekre alkalmazandó uniós közbeszerzési szabályok összetettségét;

35. aggodalmát fejezi ki az RRF-finanszírozással kapcsolatos kérelmezési eljárások bonyolultsága miatt, különösen a kkv-k és a nem kormányzati szervezetek esetében, amelyek még a kis összegű támogatások esetében is kénytelenek külső tanácsadási szolgáltatásokat igénybe venni; hangsúlyozza, hogy ezek a bürokratikus akadályok ellentmondanak az RRF eredeti célkitűzéseinek, amelyek célja a gyors és közvetlen pénzügyi támogatás nyújtása volt; a források felhasználásának és hatásuk maximalizálása, valamint a zöld és digitális átálláshoz való hozzájárulásuk támogatása érdekében szorgalmazza a kérelmezési és jelentéstételi követelmények sürgős egyszerűsítését, különösen a kisebb kedvezményezettek esetében;

36. úgy véli, hogy a végrehajtási késedelmek növelik annak kockázatát, hogy olyan intézkedések, amelyekre az RRF-ből már érkezett finanszírozás, nem fognak lezárulni a 2026-os kifizetési határidőig; üdvözli a Bizottság 2024. szeptember 16-i, a helyreállítási és rezilienciaépítési párbeszéd keretében tett nyilatkozatát, amely szerint nem nyújt visszatérítést a végre nem hajtott projektek esetében; úgy véli, hogy hiba, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköznek a teljesítettnek értékelt mérföldkövekre és célokra kifizetett forrásait nem lehet visszafizettetni, ha a kapcsolódó intézkedéseket végül nem hajtják végre; ösztönzi a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a Számvevőszék ezzel kapcsolatos ajánlásait, és a tagállamokkal együttműködve értékelje azokat az intézkedéseket, amelyek esetében a legnagyobb a kockázata annak, hogy 2026. augusztus 31-ig nem zárulnak le; hangsúlyozza ezen intézkedések nyomon követésének, az időben történő nyomon követés elősegítésének és a késedelmek leküzdésére irányuló megoldások kidolgozásának fontosságát;

37. aggodalommal állapítja meg, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fennmaradó végrehajtási időkerete túl rövid számos innovatív projekt végrehajtásához; megjegyzi továbbá, hogy az innovatív projektek természetüknél fogva nehezebben tervezhetők, és nagyobb valószínűséggel szembesülnek akadályokkal a végrehajtás során, ami miatt nem felelnek meg a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz szigorú határidőinek; sürgeti a Bizottságot, hogy a jövőben hozzon létre olyan programokat, amelyek elég rugalmasak ahhoz, hogy megfelelő válaszokat adjanak a változó körülményekre, ugyanakkor garantáljanak bizonyos fokú kiszámíthatóságot;

38. megjegyzi, hogy előfordulhat, hogy egyes mérföldkövek és célok objektív körülmények miatt már nem valósíthatók meg; hangsúlyozza, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatát a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelettel összhangban kell elvégezni, beleértve az alkalmazandó határidőket is, és azok nem vonhatják maguk után a reformok, a kötelezettségvállalások vagy az alacsonyabb színvonalú projektek leállítását, hanem fenn kell tartaniuk az általános törekvéseket és a közkiadások hatékonyságát;

39. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság nem egyformán értékeli a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket, ami kettős mércéhez vezetett a rendelet alkalmazása során; aggodalmát fejezi ki amiatt is, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben rendszertelenül és eltérően határozzák meg a mérföldköveket és célokat, amint arról a Számvevőszék is következetesen beszámolt;

40. kiemeli, hogy a tagállamok kifizetési kérelmeinek Bizottság általi értékelésére fordított idő az egyes tagállamok esetében jelentősen eltér, és hangsúlyozza, hogy a Bizottság részéről nagyobb átláthatóságra van szükség; sürgeti a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel értékeléseit, és biztosítsa a tagállamokkal szembeni egyenlő bánásmódot; hangsúlyozza, hogy Unió-szerte egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani az RRF valamennyi projektjének értékeléséhez használt intézkedések és mutatók esetében;

41. sürgeti a tagállamokat, hogy fokozzák az adminisztratív kapacitási problémák kezelésére irányuló erőfeszítéseiket, és biztosítsanak elegendő kapacitást az RRF végrehajtásának felgyorsításához, tekintettel a 2026-os határidőre, továbbá kerüljék el, hogy az RRF projektjei a fejlettebb régiókban és a fővárosban koncentrálódjanak, lehetővé téve, hogy az RRF forrásai a legkiszolgáltatottabb régiókban lévő projektekbe áramoljanak, ezzel is szolgálva az RRF azon célkitűzését, hogy fokozza az EU társadalmi, területi és gazdasági kohézióját; hangsúlyozza a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveken belüli méltányos regionális elosztás fontosságát, biztosítva ugyanakkor, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásait a gazdasági és társadalmi hatás, a megvalósíthatóság és a hosszú távú előnyök alapján osszák el;

42. kéri, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz előrehaladott állapotban lévő projektjeit szükség esetén a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet együttdöntési eljárással történő módosítása révén 18 hónappal hosszabbítsák meg; hangsúlyozza, hogy a projektek tervezett meghosszabbításáról a Bizottságnak objektív, egyértelmű és igazságos referenciaértékek alapján kell döntenie; üdvözli annak lehetőségét, hogy a 2026-os határidő után célzott és teljesítményalapú rangsorolási és átcsoportosítási rendszert hozzanak létre annak érdekében, hogy lehetővé váljon a folyamatban lévő projektek más finanszírozási rendszereken, többek között az Európai Beruházási Alapon és az esetleges új európai versenyképességi alapon keresztül történő lezárása; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő stratégiát az állami beruházások iránti hatalmas kereslet 2026 utáni kezelésére, anélkül, hogy veszélyeztetné a költségvetési forrásokat más kritikus területeken;

43. kéri annak értékelését, hogy ez a keret hogyan teheti lehetővé az uniós védelmi ellátási láncokba, a stratégiai készletekbe és a védelmi innovációba történő célzott beruházásokat, biztosítva az összhangot a szélesebb körű európai biztonsági célkitűzésekkel;

44. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok dönthetnek úgy, hogy lemondanak az utolsó kifizetési kérelmükhöz kapcsolódó összegek egy részéről vagy a teljes összegről, elkerülve ezáltal az utolsó mérföldkövek és célok teljesítését;

***Átláthatóság, nyomon követés és ellenőrzés***

45. tudomásul veszi, hogy a Bizottság 2024-ben összesen 112 RRF-audit végrehajtását tervezte, valamennyi tagállamra kiterjedően; emlékezteti a Bizottságot azon kötelezettségére, hogy az RRF-rendelet 24. cikkének (9) bekezdése szerint helytelen kifizetések vagy az intézkedések visszavonása esetén vissza kell fizettetnie a finanszírozást;

46. megjegyzi, hogy a Bizottság saját módszereire támaszkodik a részleges kifizetések kiszámításakor és a források felfüggesztése esetén; sajnálja, hogy ezeket a módszereket csak két évvel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának megkezdése után és a Parlamenttel folytatott konzultáció nélkül dolgozták ki;

47. üdvözli a Számvevőszék RRF-fel kapcsolatban végzett kiterjedt munkáját, és fontosnak tartja, hogy alaposan értékelje megállapításait, különösen azon megállapításait, amelyek szerint a mérföldkövek és célok gyakran meglehetősen homályosak és outputorientáltak, és ezért nem alkalmasak az eredmények és hatások mérésére, valamint a más szakpolitikákkal való átfedésekből eredő kettős finanszírozás kockázataira vonatkozó megállapításait; megjegyzi, hogy a Bizottság a Számvevőszék számos ajánlását elfogadta, de nem az összeset; hangsúlyozza, hogy – amint arra a Számvevőszék is rámutatott – sürgősen kezelni kell a pénzügyi ellenőrzések hiányosságait a kettős finanszírozás, a nem költséghatékony gazdálkodás és az uniós forrásokkal való helytelen gazdálkodás megelőzése érdekében; felszólít a fokozott átláthatóságra és a Számvevőszék ajánlásainak teljes körű figyelembevételére, ám azt elkerülve, hogy növekedjenek az adminisztratív terhek;

48. megjegyzi, hogy a Számvevőszék úgy véli, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a teljesítmény helyett a végrehajtás előrehaladására összpontosít, különösen azért, mert a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által finanszírozott intézkedések a végrehajtásra, nem pedig az eredményekre összpontosítanak, eltérő ambíciójúak, néha nem egyértelműek, és nem mindig fedik le az intézkedés fő végrehajtási szakaszait, beleértve a befejezést is;

49. megjegyzi, hogy a Számvevőszék ellenőrzései számos olyan esetet tártak fel, amikor a finanszírozást folyósították, de az adott mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó követelmények nem teljesültek megfelelően; megjegyzi továbbá, hogy a vonatkozó mérföldkövek és célok „kielégítő teljesítésének” értékelésére szolgáló bizottsági keret diszkrecionális elemeket tartalmaz, például olyan meghatározásokat, mint „a követelménytől való minimális eltérés” vagy „arányos késedelem”, és hogy a részleges kifizetések meghatározásának módszere nem egyértelmű az együtthatóként választott értékeket illetően, így teret enged az eltérő értelmezéseknek; kéri a Bizottságot, hogy nyújtson további felvilágosítást a Parlamentnek;

50. kitart amellett, hogy főszabályként a más, uniós finanszírozásban részesülő nemzeti tervekben már szereplő intézkedéseket (pl. kohézió, mezőgazdaság stb.) nem szabad belefoglalni a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe, még akkor sem, ha nem vonnak maguk után költségeket; sürgeti a Bizottságot, hogy továbbra is éberen és proaktívan azonosítsa az esetlegesen felmerülő kettős finanszírozásokat, különös tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós finanszírozási eszközök különböző végrehajtási modelljeire;

51. sajnálatát fejezi ki az RRF megfelelő ellenőrzési nyomvonalának hiánya és az átláthatóság tartós hiánya miatt annak ellenére, hogy a tagállamok számára előírták a 100 legnagyobb végső kedvezményezettre vonatkozó féléves jelentéstétel követelményét, amelyet a Parlament kérésére vezettek be a REPowerEU-ba; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok késlekednek a jelentéstétellel, és hogy a szolgáltatott információk tájékoztatási értéke korlátozott, ami végső soron megakadályozza, hogy a Bizottság vagy a Számvevőszék megfelelőségi ellenőrzéseket végezzen; megismétli arra irányuló felhívását, hogy az egyes tagállamok legnagyobb végső kedvezményezettjeinek listáját rendszeresen frissítsék és tegyék közzé a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz eredménytábláján, és a lista tartalmazzon információkat az érintett gazdasági szereplőkről, köztük a vállalkozókról, alvállalkozókról és azok tényleges tulajdonosairól, nem csupán a minisztériumokról, más kormányzati szervekről vagy állami vállalatokról; sajnálja továbbá, hogy a „végső kedvezményezett” jelenlegi fogalommeghatározása teret enged az eltérő értelmezéseknek, ami azt eredményezi, hogy a hasonló intézkedések végső kedvezményezettjei tagállamonként eltérőek; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a „végső kedvezményezett” fogalmának egységes értelmezését annak érdekében, hogy ez következetesen alkalmazható legyen;

52. aggodalmát fejezi ki a nemzeti jelentéstételi és ellenőrzési mechanizmusok tartós hiányosságai miatt, amelyek részben az abszorpciós nyomásnak tudhatók be, amely korlátozza a támogatásra nem jogosult kiadások felderítésére irányuló képességet, valamint az ellenőrzési és kontrolleljárások bonyolultságának, ami bizonytalanságot okozott a tagállamokban, és túlterhelte az adminisztratív eljárásokat; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy nyújtson bizonyosságot arról, hogy a tagállamok ellenőrzési rendszerei megfelelően működnek-e, és ellenőrizze, hogy az RRF-ből finanszírozott beruházási projektek megfelelnek-e az uniós és nemzeti szabályoknak; kéri a kifizetések csökkentését és adott esetben az összegek visszafizettetését a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 22. cikkével összhangban, amennyiben a nemzeti kontrollrendszerekben továbbra is hiányosságok állnak

fenn; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy interoperábilis informatikai eszközök és harmonizált szabványok hiányában az uniós források címzettjei manuális keresztellenőrzésekre és önbevallásokra támaszkodnak, annak ellenére, hogy léteznek olyan eszközök, mint a korai felismerési és kizárási rendszer és az ARACHNE, amelyek használata jelenleg nem kötelező, ami azzal a kockázattal jár, hogy a kiadásokat kétszer számolják el; e tekintetben emlékeztet arra, hogy a tagállamok vonakodnak attól, hogy időben kifejlesszék a megfelelő informatikai eszközöket;

53. osztja a Számvevőszék azon véleményét, hogy a költségfüggetlen finanszírozási modell nem zárja ki a tényleges költségekről való beszámolást; megjegyzi, hogy a költségekről kapott tiszta kép megkönnyíti az olyan ellenőrző és felügyeleti szervek munkáját is, mint az Európai Ügyészség és az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF), és lehetővé teszi a nyilvánosság általi fokozottabb ellenőrzést;

54. ismételten hangsúlyozza a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla szerepét a polgároknak a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása terén elért általános eredményekről nyújtott tájékoztatásban; hangsúlyozza az eredménytábla fontosságát az átláthatóság megerősítésében, és felszólítja a Bizottságot, hogy javítsa az átláthatóságot és az adatok megjelenítését az eredménytáblában;

55. emlékeztet arra, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz eredménytáblájában szereplő, a végrehajtás előrehaladásáról szóló jelentések a tagállamok által félévente szolgáltatott információkon alapulnak;

56. kiemeli az EPPO és az OLAF fontos szerepét az EU pénzügyi érdekeinek védelmében; üdvözli, hogy az Európai Ügyészségnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos csalási és korrupciós ügyekben folytatott vizsgálatai több letartóztatáshoz, vádemeléshez és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak lefoglalásához vezettek; emlékeztet arra, hogy az Európai Ügyészség 2024-ben 307, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos aktív ügyet kezelt, ami az összes kifizetési csalási vizsgálat mintegy 17 %-ának felelt meg, és a becslések szerint 2,8 milliárd EUR kárt okozott az EU pénzügyi érdekeinek; elvárja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának előrehaladtával növekedjen a vizsgálatok száma; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a tagállamok vezetői nyilatkozatait a felderített csalások bejelentése és a meghozott korrekciós intézkedések tekintetében;

***Az Európai Parlament szerepe***

57. megismétli a Parlament szerepének fontosságát az RRF végrehajtásának ellenőrzésében és nyomon követésében, valamint a Bizottság elszámoltatásában; kiemeli a Parlament különböző csatornákon keresztül nyújtott észrevételeit, különösen a különböző plenáris vitákat, parlamenti állásfoglalásokat, az illetékes biztosokkal tartott kéthavi RRD-üléseket, az RRF ellenőrzésével foglalkozó állandó munkacsoport több mint 30 ülését, a számos parlamenti kérdést, a Bizottság éves mentesítési eljárását, valamint a rendszeres információáramlást és a Bizottsághoz intézett eseti információkéréseket; sajnálja, hogy a mérföldköveknek és céloknak a kifizetések feltételeként történő alkalmazására kidolgozott modellt nem kísérték megfelelő költségvetési ellenőrzési mechanizmusok, ami azt eredményezte, hogy a többéves pénzügyi keret kiadásainak ellenőrzésében betöltött szerephez képest itt szűkebb szerepkör jutott a Parlament számára;

58. emlékeztet a Parlamentnek az RRF-rendelet 25. cikkében meghatározott jogaira, különösen arra a jogára, hogy egyidejűleg megkapja a Bizottságtól az RRF-rendelettel vagy annak végrehajtásával összefüggésben a Tanácsnak vagy annak bármely előkészítő szervének továbbított információkat, valamint a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt releváns mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésére vonatkozó előzetes megállapításainak áttekintését; ösztönzi a Tanács előkészítő szerveiben folytatott megbeszélések releváns eredményeinek az illetékes parlamenti bizottságokkal való megosztását;

59. emlékeztet továbbá a Parlament illetékes bizottságainak azon jogára, hogy felkérhetik a Bizottságot, hogy az RRF üléseinek keretében nyújtson tájékoztatást a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelésének aktuális állásáról;

60. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Parlamentnek nincs szerepe a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek kialakításában, és nem konzultálnak vele a kifizetési kérelmekről sem; bírálja továbbá, hogy a Parlament nem kapott egyértelmű és nyomon követhető áttekintést a projektek és kifizetések végrehajtásának állásáról; elvárja, hogy tájékoztatást kapjon a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek felülvizsgálatának kontextusáról annak érdekében, hogy saját értékelést végezzen a felülvizsgálatokról, és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tapasztalatai alapján nagyobb szerepet kapjon a lehetséges jövőbeli eszközökben;

***Az érdekelt felek bevonása***

61. sajnálja, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat, a civil társadalmi szervezeteket, a szociális partnereket, a nemzeti parlamenteket és más érdekelt feleket nem vonják be kellőképpen a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek kialakításába, felülvizsgálatába vagy végrehajtásába, ami rosszabb politikai eredményekhez és korlátozott felelősségvállaláshoz vezet; sajnálja, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tervezése és végrehajtása során egyes tagállamok egyértelműen előnyben részesítettek egyes helyi és regionális önkormányzatokat vagy érdekelt feleket másokkal szemben; emlékeztet arra, hogy az RRF-rendelet 28. cikke szerint az RRF sikere szempontjából döntő fontosságú a helyi, regionális és nemzeti hatóságok, valamint az adott szakpolitikák kidolgozásáért felelős hatóságok részvétele; emlékeztet arra, hogy a Parlament támogatta egy kötelező erejű rendelkezés RRF-be való beillesztését egy többszintű párbeszéd létrehozására vonatkozóan az érdekelt felek bevonása és a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előkészítésének és végrehajtásának velük való megvitatása érdekében, egy egyértelmű konzultációs időszak megállapítása mellett; ezért kéri, hogy a nemzeti jogi kerettel összhangban, valamint egyértelmű és átlátható elvek alapján a lehető legnagyobb mértékben vonják be az érdekelt feleket a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásába;

62. megismétli, hogy az átláthatóság és az elszámoltathatóság elvével összhangban rendszeres együttműködésre van szükség a nemzeti koordináló hatóságok és a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának nyomon követésében részt vevő nemzeti érdekelt felek között; hangsúlyozza, hogy a nemzeti koordináló hatóságok részéről rendszeresebb és nyilvánosabb kommunikációra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy naprakész információk álljanak rendelkezésre a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásának előrehaladásáról;

63. hangsúlyozza, hogy a döntéseket a legmegfelelőbb szinten kell meghozni; meggyőződése, hogy a partnerségi elv alkalmazása és a helyi és regionális önkormányzatok fokozottabb bevonása hatékonyabbá teheti a projektek végrehajtását, csökkentheti a tagállamokon belüli különbségeket, és több és jobb minőségű, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező és több országot felölelő intézkedést eredményezhet;

64. úgy véli, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből értékes tanulságok vonhatók le, amelyeknek tükröződniük kell a teljesítményalapú eszközök következő többéves pénzügyi keretben történő kialakításában, különösen az EU versenyképességi és egyszerűsítési menetrendjének fényében;

***Tanulságok a jövőre nézve***

65. úgy véli, hogy a reformok és a beruházások kombinációja sikeresnek bizonyult, de egyértelműbb kapcsolatra van szükség a kettő között; kiemeli annak fontosságát, hogy minden finanszírozást összhangba kell hozni az eszköz célkitűzéseivel, és célkitűzések felé tett előrehaladással összhangban kell folyósítani; kitart amellett, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek ambíciószintjét nem szabad csökkenteni, és azoknak összhangban kell lenniük a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz ütemtervével azok sikeres végrehajtásának biztosítása érdekében;

66. meggyőződése, hogy – amint azt a Draghi-jelentés is kiemeli – 2026 után is központi prioritás lesz az EU versenyképességének fokozása, az uniós gazdaság dekarbonizációja, körforgásosabbá és erőforrás-hatékonyabbá tétele, valamint a készséghiány megszüntetése, minőségi munkahelyek teremtése és az EU innovációs kapacitásának növelése; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy jelentős finanszírozási hiány fog kialakulni azt követően, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz 2026 végén megszűnik, különösen a közös európai prioritásokba történő közberuházások tekintetében, mivel a nemzeti költségvetésekből származó pénzügyi források tagállamonként jelentősen eltérnek; hangsúlyozza, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből levont tanulságokat fel kell használni arra, hogy a köz- és magánberuházásokat hatékonyabban használják ki az európai célkitűzések és átállások terén tapasztalható finanszírozási hiány kezelése érdekében, amelyet a Draghi-jelentés évente több mint 800 milliárd EUR-ra becsül, biztosítva ugyanakkor a közös európai javakba irányuló beruházások zökkenőmentes folytonosságát;

67. üdvözli, hogy nagyobb mértékben használják a pénzügyi eszközöket annak a lehetőségnek köszönhetően, hogy az RRF forrásait az InvestEU tagállami komponensébe irányítják;

68. sürgeti a Bizottságot, hogy alkalmazza a levont tanulságokat és vegye figyelembe a Számvevőszék észrevételeit, és biztosítsa, hogy a jövőbeli teljesítményalapú eszközök jól célzottak legyenek, összhangban legyenek az európai közjavak finanszírozásának céljával, és prioritásként kezeljék az egyértelműen meghatározott stratégiai kihívások, a gazdasági fenntarthatóság és a versenyképesség kezelését; kéri annak biztosítását, hogy valamennyi jövőbeli eszközt úgy alakítsanak ki, hogy ne csak az inputokat vagy a rövid távú outputokat és előrehaladást mérjék, hanem az eredményekkel alátámasztott hosszú távú hatásokat is;

69. megjegyzi, hogy a Számvevőszék szerint alapvető fontosságú, hogy a jövőbeli teljesítményalapú eszközöket ne úgy alakítsák ki és hajtsák végre, hogy azok hátrányosan befolyásolják az elszámoltathatóságot, és különösen arra hívja fel a figyelmet, hogy a tagállamokban megfelelő kontrollrendszereket kell létrehozni, és azokat a Bizottságnak a végrehajtás megkezdése előtt ellenőriznie kell; megjegyzi, hogy ez magában foglalná a tagállami ellenőrzésekre és a Bizottság által végzett ellenőrzésekre vonatkozó minimumkövetelmények meghatározását;

70. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen független értékelést, és összesített uniós szinten számoljon be a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz magánberuházásokra gyakorolt hatásáról, különösen a magánberuházásokra gyakorolt lehetséges kiszorítási hatásról és meghatározó tényezőiről; kéri továbbá, hogy a Bizottság készítsen objektív és egyértelmű elemzéseket arról, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek keretében végrehajtott reformok és beruházások hogyan érintik az egyes tagállamok gazdaságait, különös tekintettel az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre; sürgeti a Bizottságot, hogy a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatainak kidolgozásakor vegye figyelembe az ezen elemzésekből és a Számvevőszéknek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásával kapcsolatos észrevételeiből levont tanulságokat;

71. hangsúlyozza, hogy valamennyi uniós finanszírozású beruházást és reformot össze kell hangolni a nemzeti szintű stratégiai tervezéssel, és azoknak az egyértelmű uniós hozzáadott értékkel rendelkező projektekre kell összpontosítaniuk; hangsúlyozza, hogy a kiadásokra vonatkozó célértéket kell kitűzni a határokon átnyúló és a több országra kiterjedő beruházások esetében; felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki hiteles módszertant az uniós finanszírozású projektek határokon átnyúló és több országra kiterjedő dimenziójának értékelésére;

72. kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek és a nemzeti parlamentek magas szintű bevonásával zajló, a nemzeti jogi keretbe ágyazott érdemi szociális és területi párbeszédek elengedhetetlenek a nemzeti felelősségvállaláshoz, a sikeres végrehajtáshoz és a demokratikus elszámoltathatósághoz; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az érdekelt feleket nem vonják be kellőképpen az RRF-ből finanszírozott kezdeményezések végrehajtásába és felügyeletébe; hangsúlyozza különösen, hogy a régiók és a városi tanácsok nem kaphatják készen a döntéseket, anélkül, hogy lehetőséget kapnának arra, hogy beleszólhassanak a területüket érdemben átformáló reformokba és beruházásokba;

73. alapvető fontosságúnak tartja olyan differenciált stratégiák elfogadását, amelyek elismerik a különböző régiók kulturális sokszínűségét, és erősítik gazdasági és társadalmi kohéziójukat ahelyett, hogy egységes vagy univerzális megközelítést alkalmaznának, ami hátrányosan érintheti a kevésbé fejlett régiókat; kéri, hogy erősítsék meg és gyakrabban alkalmazzák az ilyen párbeszédeket, mivel azok inspirációt nyújthatnak jövőbeli kezdeményezésekhez és mechanizmusokhoz az EU-ban és tagállamaiban;

74. hangsúlyozza a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet azon követelményét, hogy az európai polgárok részvételének biztosítása érdekében a nyilvánosság számára közzé kell tenni az EU által finanszírozott projektek finanszírozásának eredetére vonatkozó információkat;

75. kiemeli, hogy az RRD ülései fontos eszközt jelentettek az átláthatóság és az elszámoltathatóság fokozásában, amelyek elengedhetetlenek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz optimális végrehajtásához;

76. megismétli, hogy további erőfeszítésekre van szükség az uniós források felhasználása átláthatóságának és nyomon követhetőségének javítása érdekében; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a teljesítménymérés szempontjából releváns adatok rendelkezésre álljanak, és hogy a teljesítményre vonatkozó információkat jobb és átláthatóbb módon ismertessék; hangsúlyozza, hogy javítani kell a teljesítményre vonatkozó információk és a programtervezés vagy -kiigazítás közötti visszajelzési mechanizmust;

77. úgy véli, hogy a képzés és kapacitásépítés javítása valamennyi érintett régióban és hatóságnál – különösen nemzeti szinten – felgyorsíthatta volna az RRF végrehajtását, és lehetővé tehette volna a végrehajtó hatóságok számára, hogy jobban alkalmazkodjanak az RRF teljesítményalapú jellegéhez; úgy véli, hogy a Bizottság jobban segíthette volna a tagállamokat a tervezési szakaszban, és korábban nyújthatott volna végrehajtási iránymutatást, különösen ellenőrzési és kontrollrendszereik, valamint az RRF határokon átnyúló dimenziójának megerősítése céljából;

78. kiemeli a kettős finanszírozás kockázatának mérséklésének fontosságát; javasolja egy integrált és interoperábilis informatikai és adatbányászati rendszer bevezetését, valamint a tagállamokban alkalmazandó adatkészletekre vonatkozó egyértelmű szabványok kidolgozását a kiadások átfogó és automatizált nyomon követésének lehetővé tétele érdekében; jobb koordinációs mechanizmusokra szólít fel, amelyek egyértelmű felelősségi köröket határoznak meg a különböző uniós és nemzeti programok végrehajtásában részt vevő szervek között, elkerülve ugyanakkor a szükségtelen bürokratikus összetettséget és biztosítva a források hatékony elosztását; ösztönzi a fejlett adatelemzési eszközök és a mesterséges intelligencián alapuló eszközök integrálását a teljesítmény nyomon követésének, értékelésének és jelentésének javítása érdekében, hogy mérsékeljék a manuális munkaterhelést, és racionalizálják a jelentéstételi folyamatokat; hangsúlyozza, hogy ez az előrelépés csak akkor valósulhat meg, ha a közigazgatás digitalizálásához operatív támogatás is rendelkezésre áll;

79. határozottan sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy minden fajta költségfüggetlen uniós finanszírozás vagy teljesítményalapú uniós finanszírozás megfeleljen az uniós és nemzeti szabályoknak, végső soron védve az EU pénzügyi érdekeit; ismételten rámutat a Bizottság és a tagállamok elszámoltathatóságára és felelősségére az uniós finanszírozás jogszerűségének és szabályszerűségének, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvei tiszteletben tartásának biztosításában;

80. úgy véli, hogy tovább kell erősíteni a Parlament szerepét a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nyomon követésében;

81. kéri, hogy a finanszírozott projektekhez nyújtott költségvetési hozzájárulások nyomon követése érdekében a jövőbeli teljesítményalapú eszközökhöz egységes ellenőrzési nyomvonalat rendeljenek; hangsúlyozza, hogy projektszintű ellenőrzésre van szükség a nyilvánosság előtti reputációs kockázatok csökkentése és az intézkedések visszavonása esetén a pénzeszközök visszafizettetésének megkönnyítése érdekében; hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni a szűk keresztmetszeteket és csökkenteni kell az adminisztratív terheket;

82. kéri, hogy minden esetleges jövőbeli teljesítményalapú program tegye világosabbá a mérföldkövek és célok, valamint a ténylegesen végrehajtott projektek közötti kapcsolatot; hangsúlyozza, hogy kisebb időeltérésnek kell lennie a mérföldkövek teljesítése és a projektek végrehajtása között;

83. megismétli felhívását egy nyílt platform létrehozására, amely adatokat tartalmaz az összes projektről, a végső kedvezményezettekről és a finanszírozás regionális elosztásáról, megkönnyítve ezáltal az ellenőrzést és a demokratikus felügyeletet;

84. hangsúlyozza, hogy az uniós hitelfelvételre vonatkozó esetleges jövőbeli költségvetési döntéseknek tiszteletben kell tartaniuk a költségvetés egységességét és a Parlamentnek a költségvetési hatóság részeként betöltött szerepét; kiemeli az adósság visszafizetésével kapcsolatos költségtúllépések kockázatát, amelyek többek között az ingadozó kamatszintből eredhetnek; fontosnak tartja, hogy kezdettől fogva elegendő finanszírozás álljon rendelkezésre e költségek fedezésére anélkül, hogy ez más programokat vagy politikai prioritásokat hátrányosan érintene;

85. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy alaposan értékeljék az olyan eszközöket, mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, és vonják le a tanulságokat az uniós finanszírozás, illetve a beruházások és a reformok hatékonyságának és hatásának maximalizálása, a szakpolitikai célkitűzések észszerűsítése, az intézmények és az érdekelt felek nemzeti és európai szintű együttműködésének javítása, valamint a nemzeti felelősségvállalás növelése érdekében;

86. tudomásul veszi a Bizottság azon kinyilvánított szándékát, hogy a 2027 utáni uniós finanszírozási programokra vonatkozó, az év folyamán bejelentendő javaslatai kidolgozásakor felhasználja az RRF-ből származó tapasztalatokat; elismeri, hogy a független utólagos értékelés túl későn fog elkészülni ahhoz, hogy fel lehessen használni a következő programozási időszak előkészítése során, de elvárja, hogy a Bizottság és a társjogalkotók kellően vegyék figyelembe az RRF-ből levont tanulságokat és az érintett érdekelt felek, különösen a helyi és regionális önkormányzatok, a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek ajánlásait; úgy véli, hogy a gazdasági rezilienciára vonatkozó jövőbeli uniós tervek kidolgozásakor nagyobb hangsúlyt kell fektetni a magánberuházások bevonására, meg kell erősíteni a tőkepiacokat, és biztosítani kell, hogy a közkiadások költségvetési szempontból felelősségteljesek és stratégiailag célzottak legyenek annak érdekében, hogy az EU ellenállóbbá és szuverénebbé váljon egy egyre inkább konfliktusokkal terhelt geopolitikai környezetben;

°
° °

87. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.